

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

רמואה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חרושי גיטין להרמב"ן ז"ל פרק הניזקין

ולא כותן שהיא סבורה חסום סחא תבע ואחריו נמי כח"ע ע"ה המטרה
 פועלו וחמרו ואחר להם לבו ולמי חלך אחרים טמאים שאין עם הארץ
 מקפ"י על תבע עם הארץ חבירו את כחולין נמי חסודין הם ליגע ומטמאין
 הם כמגע ומיהו ממי' דלוקחות בתרות ח"ל מזהר זהירי בה וב"ס למסקנ'
 דלוקחות בפירות שלא הוכשרו ונמתי דמתוך חסודין כמתי פועל
 טוחנין כנכנס ויולא חסודין כמתי פועל ומסום סי' קי"ט לה ובתוספת'
 מתוך למתי דס"ד דהכל בפירות שאין מתוקנין ואין לבו נס כהן אבל
 דס"י ז"ל סי' טוחנין כמנוחה מתוקנת ומסקודין אותה : וזכירוש סחא
 טעיסט אשמו נדה . מקפ"י בתוספ' ותיסקולי . סחא יטיטס הוא עגמו
 טעמי הארץ כותין הם לכל דבריהם כדאמרין בס' חומר בקודש כלים
 הנגמרים בטרה גריבין טבילה לקדם דגמרינאו מלן . חלימא חדר אחי
 גריבין טבילה אלא עם הארץ מי ליכא נגמרו בטרה לעולם דגמרינאו
 חדר ומסום נגמרו דעם הארץ אלהא נגמרו דעם הארץ מטמא ויהינא
 מסום חסקה הזכ"ו זה"ל משמע בס' בנות כותיים דעם הארץ הוא עגמו
 כוז וגורו עליו ומתירים במס ר"ח ז"ל ע"ה הוא כוז לכל דברו חזן
 מהסו סלא גורו עליו . סחא כ"אין לך מעביר לחבירו חבית ממקו' למקום
 וזה דלחריגין כחולין כנדי ע"ה מדרס לפרושין כנדי פרושין מדר' לאוכלי
 תרומה כנדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדם ומפרס טעמא מצי' סחא
 יסכה עליהן אשמו נדה . ללא אכנדי עם הארץ קאחר . סחחמת עגמו הן
 טמאין אלא אשל פרושין . וי"מ חף לענין היסט הרי הוא כוז אבל הכח
 חסחא היא ובטומאה דחרימא חסום לטומאה דריבין לא חסום . והתי'
 ככון אבל ק"י לה דהא כהדיא חריגין כמסוך וכפייה עם הארץ לייטול נטול'
 את שתיקן ונחה לינו חוספ' להסיט' אלא סלא גורו כהן ככך . וכך סי'
 דס"י ז"ל זה"ל חסום ככנדי דר"ס ז"ל כמחנת חס' טהרות כפ"י דתנן
 הגנבים שכנסו למוך הבית אין טמא אלא המקום רגלי הגנבים ויהיין
 מטמאין האוכלין והתסקין וכלי חרס פוחין אבל המטככות והאוסבות
 וכלי חרס מקיפין למי' כתיב טהורין אם יש עמם כותי או אשה הכל
 טמא . אלהא לינו מטמא חסיט . והא דתנן לפיל מינה אם לינו רואה
 לא את הנכנסין ולא את היוצאין אפילו חובל ואפי' כפות הכל טמא מסום
 דחושפין שחא ככנס עם כותי או אשה וטמאו הכל בהיטסן . וכפ' בנת
 כותיים כנדי אכרר ענין או בתשלום ראייתו אם גומר חסם עלי' :

קח הכני התם שהבעלי רוצים לתת למלך יתנו לגידל זה במקום מעותיו
 המלך לא יבקש מעותיו כ"ס מגזכר א' ע"כ ג"ל שהגזכרים הראשונים
 עבדו והשני' בקשו התם מן הבעלי כשחזרו כי המלך לא מנש אותם מחת
 הראשונים אלא כדי שיבקש התם בתחלה וגורת המלך היה ואינו נכון כלל :
דף נט ע"א הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר
 במטלטלין . חף זו חסני מיקון
 העולם כדאמרין בגמרא מסום כדי חייו ומסחע כדיון דתקון רבנן ולא
 פליג ואפילו מכר שוה תלה מנה ממכרן ממכר וכן מסכה נמי שאינה אלא
 מסום כדי חייו כי היכי דליטבדו ליה מילי אחרין דאפילו כמתנה ואפי'
 במתנת סביב חרע דליכא לעבדו לים מילי מתנתו מתנה . דלא פלוג רבנן
 דה"ל משמע בשלהי מניחת חסחה אבל רבינו האי גאון ז"ל כתב כספר
 י"ג מס' התקח שלא ימכרו אלא כדי חייו : אכר' לפו זילי וסליקן
 בפשיעו מהתם . סי' דס"י לבני חרמך קאמר וכן בראה סדון דלאו כל
 כמנייניה למתקולי כהרא ור"ח ז"ל סי' לעילאי אחר לה תקבלו אריסות
 וחכירות כאותו מקום וק"ל דכל דלאים גבר ולישאל דגמרא הכי משמע
 דכהדי עילאי היה מדבר אכרי :

דף סא ע"א הא

דמלקט רב כהנא ואכיל תמרי דמתר הוא
 נגדא ולא היה חושש מפני דרכי שלום משמע
 סבור היה סכא כותי ואין בו חסום דרכי שלום : סחא גורו אלא בגזלו
 תמס או פסיג סבור שאינו רואה ולא רואה אותו היה חומר דליסקול דמי
 כמספה דרב אשי דכס' בגזול ואותו האיס סכר שחא לינו חוספ' גדרבי
 פלום וא"ל גזול גזור הוא ופסיגיה לרב יאשי' דאחכמיהו לכל בני אחרים :
 כותי גריבין . מסחלת אשה לחכמה הסחורה על השביעית כפ' וזכרה
 וכן מסום בירושלמי כפ' זה ובס' ד' חס' שטיעית ד' ועירא כעני קומי ר'
 מונא חתני' בסתם הא במפרס לא ח"ל וסתמו ללא כפירוש הוא חני אומר
 נפס לספור בה מעות ככרה לכבוד בה חול דחיס לטמון בה סמנים טמור
 לטמון בהם חויגין של מסתן ולפי זה ל"ק הא דמי' כפ' דס"ה לא ימכור
 לו פרה חורשת וב"ה מתירין מפני שיכול לומר לו לשחיטת מכרתי לך
 אלהא מי ליכא למיתלי אכור . וא"פ ח"כ לתה שטיטו וכו' לא חמרו אלא
 משום דרכי שלום והא חף במכירה חומר בכל מקום שיש לתלות ח"ל משו'
 שאלתה מפני דרכי שלום לא היה לו להכניס עגמו לבית הספק ולהשאל
 לו שאינו נהנה בך כלום אבל במכירה לטורך עגמו חמרו והיינו דקאמי
 סיפא אשת חכר משאלת לאשת ע"ה נפס וזכרה ולא קמי' רחיים ותמור
 מסום דריש קמ"ל מסום דליכא למיתלי כמתני' וחויגין אבל סיפא לא
 אינטרד : גבורא רבא אחר בעם הארץ דר' מליר . פירס' ז"ל
 לעולם במתנה על מתנה מססקין להו ואסור לסייען הויאלי ואסורה
 דאסורא דאורייתא הוא ולא היה דכ"פ מודו דרוב ע"ה מעשרין הן והכל
 מתוך רבא גופיה כפ' א"ע"פ בדמתי הקלו ויניו מסום דרו' ע"ה מעשרין
 הן אלא כטעמא פליגי דרבא סכר חף ע"ג דרוב ע"ה מעשרין הן ככל
 תורה חושפין למיעט מאחר שגזרו עליהן ואין ליה הגלה כסיוען אלא
 הכא בעם הארץ דר' מ' :

ע"ב טוחנין

ומסקודין אכל אוכלי שביעי ואכל אוכלי פירותיהן
 כטומאה . כלומר שאין חסודין לא להחלי' ולא
 ליגע והא דקתי' אוכלי פירותיהן כטומאה ה"ה כסתם עם הארץ אלא
 מסום דפריס אוכלי שביעית פריס אוכלי פירותיהן כטומאה ומסחחא הוה
 להו למסרך על הטוחנין ומסקודין ולא חסדי למגע בהו והא תמי' לקמן

ולא כותן שהיא סבורה חסום סחא תבע ואחריו נמי כח"ע ע"ה המטרה
 פועלו וחמרו ואחר להם לבו ולמי חלך אחרים טמאים שאין עם הארץ
 מקפ"י על תבע עם הארץ חבירו את כחולין נמי חסודין הם ליגע ומטמאין
 הם כמגע ומיהו ממי' דלוקחות בתרות ח"ל מזהר זהירי בה וב"ס למסקנ'
 דלוקחות בפירות שלא הוכשרו ונמתי דמתוך חסודין כמתי פועל
 טוחנין כנכנס ויולא חסודין כמתי פועל ומסום סי' קי"ט לה ובתוספת'
 מתוך למתי דס"ד דהכל בפירות שאין מתוקנין ואין לבו נס כהן אבל
 דס"י ז"ל סי' טוחנין כמנוחה מתוקנת ומסקודין אותה : וזכירוש סחא
 טעיסט אשמו נדה . מקפ"י בתוספ' ותיסקולי . סחא יטיטס הוא עגמו
 טעמי הארץ כותין הם לכל דבריהם כדאמרין בס' חומר בקודש כלים
 הנגמרים בטרה גריבין טבילה לקדם דגמרינאו מלן . חלימא חדר אחי
 גריבין טבילה אלא עם הארץ מי ליכא נגמרו בטרה לעולם דגמרינאו
 חדר ומסום נגמרו דעם הארץ אלהא נגמרו דעם הארץ מטמא ויהינא
 מסום חסקה הזכ"ו זה"ל משמע בס' בנות כותיים דעם הארץ הוא עגמו
 כוז וגורו עליו ומתירים במס ר"ח ז"ל ע"ה הוא כוז לכל דברו חזן
 מהסו סלא גורו עליו . סחא כ"אין לך מעביר לחבירו חבית ממקו' למקום
 וזה דלחריגין כחולין כנדי ע"ה מדרס לפרושין כנדי פרושין מדר' לאוכלי
 תרומה כנדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדם ומפרס טעמא מצי' סחא
 יסכה עליהן אשמו נדה . ללא אכנדי עם הארץ קאחר . סחחמת עגמו הן
 טמאין אלא אשל פרושין . וי"מ חף לענין היסט הרי הוא כוז אבל הכח
 חסחא היא ובטומאה דחרימא חסום לטומאה דריבין לא חסום . והתי'
 ככון אבל ק"י לה דהא כהדיא חריגין כמסוך וכפייה עם הארץ לייטול נטול'
 את שתיקן ונחה לינו חוספ' להסיט' אלא סלא גורו כהן ככך . וכך סי'
 דס"י ז"ל זה"ל חסום ככנדי דר"ס ז"ל כמחנת חס' טהרות כפ"י דתנן
 הגנבים שכנסו למוך הבית אין טמא אלא המקום רגלי הגנבים ויהיין
 מטמאין האוכלין והתסקין וכלי חרס פוחין אבל המטככות והאוסבות
 וכלי חרס מקיפין למי' כתיב טהורין אם יש עמם כותי או אשה הכל
 טמא . אלהא לינו מטמא חסיט . והא דתנן לפיל מינה אם לינו רואה
 לא את הנכנסין ולא את היוצאין אפילו חובל ואפי' כפות הכל טמא מסום
 דחושפין שחא ככנס עם כותי או אשה וטמאו הכל בהיטסן . וכפ' בנת
 כותיים כנדי אכרר ענין או בתשלום ראייתו אם גומר חסם עלי' :

דף סב ע"א אין

טוחנין חלת עם הארץ כטרה . פירס' ז"ל
 מסום שכר . נטמאת העיסה ביד עם הארץ
 והכאן סוחד על הגבל . ולינו מחזור מסום דהיכי קאמר אין טוחנין
 כטרה הרי א' ח' ועוד פסיט' ועוד דתמות יתמו וימי חולין פרוייהו
 כחד גזנא משכנת להו מ"ס דקתי' הכא עוסי' והכל אין עוסי' ה"ל
 למיתני אין עוסי' תמות יתמו מן הסל כטרה אלא ה"פ ע"ה סאחר לגבל
 גבל לי עסה כטרה והפריס מתנס חלה ופסה אותן כטרה ואחר
 היטיה אעפיה לעמתי כטומאה חין אומעין לו והיינו דקאחר וטמא
 ממי' מסום כדי חייו דגבל סיכא ככרי מרובה שטול סכר כל העיסה והא
 מלאכה מניה לו . וכך כפ' ר"ח ז"ל . ואחריו ח"ט אין טוחנין כפ"ה
 חלה כלב או תרומה כלכר עד סתא כל העיס' וכל הזמי' וא"ר יוחנן מסום
 כדי חייו כפי' טולו סכר ככרי ויהיו מוכני' לטרה טהרו' כפי' חסם ולא
 ומלא כדי חייהם ילכו ויעסקו בתלמא אחרת :

סליק פרק הניזקין

פרק האומר

דף סג ע"א בשלמא אי איתמר איפכא וכו' . אק"ל ג' לה
 לי כולו האי לימא בשלמא אי איתמר
 כיון שהגיע נט לידה מנורשת ש"מ דאדיבורא דידה קא סמיך לאו קושא
 היא חדא דכיון דאמר ש"מ דאדיבורא דידה קא סמיך אחר רב אשי מי
 איתמר איפכא ש"מ הכי דאדיבורא דידה קא סמיך כדקאחרת ועו' דה"ל
 דאי אחר רב נתמן בשלמא נט לידה מנורשת ש"מ דאדיבורא דידה סמיך
 אלא מיה' כיון שאפשר לרב נתמן לומר כן לא אחר רב אשי מי איתמר
 הכי כטעמא : אלא אחריו כיון שנתן עיניו לגרשה תגרס כל
 היבא דתגרסה הכא כתי' וכו' . פירס' ז"ל דלא לרב אשי פריך דלדידי'
 פסיר מתרכל כהכי כדתיירבנא טעמא דמתנין מסום דהתקבל והלך
 קאמר ותחלה נעשה טלוחו ולא איכרך למימר הכא טעי' אלא איכא
 דליטמא קמא דקס"ד דטעמא דרב מסום דאדיבורא דידה סמיך .
 וליכא לפרוש' דהשתא קס"ד דלא לשון הולך הוא אלא לשון קבלה אלא
 משוחרך שנתן עיניו לגרשה אלו אומריו לא על דעת שליח קבלה בלב' נתן

לו אלא על דעת שתגרס בו מ"מ ח"ע סלא ח"ל אלא לשון קבלה יכפסה
 שליח להולכה כמסירת הגט לידו ואין חושפין שחא חף הסליח לא נעשה
 שליח אלא לקבלה אבל לא לקבל עליו שליחות הולכה מטול' סחא הוא כיון
 שידע שנתן עיניו לגרס על דעת שתגרס מ"מ קבל חף בלן כתי' נמי יתיא
 כיון שנתן עיניו לגרסה תגרס מ"מ ולא חת' כמה סאחרה אלא ח"כ אחרה
 כן ואלו לא אמרה כן היא שליח להולכה והסליח שידע שעל דעת שתגרס
 מ"מ נמסר לו סכר וקביל ומסקודין התם שאני דאחריו האי לשון קבלה
 לשון הולכה הוא שאדם יודע שאין שליחות לקבלה לבעל אבל הכא הוא
 טעי' ושליח דאטעי' כי בטל שליחותו מהולכה לגמרי ומתיר אחר לא
 תגרס מטולס :

ע"ב הא דאחריו ספק מנוכה לקולא . ק"ל מי דמי דילמא
 הולך בגיטין לאו כוזי דמי ונפקדון כוזי כדאסכתן
 נמי כי פלוגתא בין מתנה לפקדון דמתנה לאו כוזי הוא פדאי כדאמר'
 בפ"ק הלכה כר"ש הנשיא ולא משקפא לן כלל וה"ל משמע כהיא' דריס
 קרק

חדושי ניטין להרמב"ן וז' פרק האומר

ענ

כפ' המניח את הכד (ק"ב) מלי בנייהו הקדישו ניוק ח' וכלות שמועה
 עתה מפורשים דברים אחרים לארבע בנייהו ועוד לכתי נפקא מינה
 לסיפקא דאורייתא לתיש לוגר משום ממורות דלת ל' לא בעינן סתמיר
 שליחו אלל בעל דאורייתא גיטא מעליה ופסול משום גורר דרבנן ולמ' ד'
 לא חזרה שליחות גט בטל הוא תל' וכו' ממור ומחן דאלכרה גט וחלינה
 ופי' דמסקא דאורייתא תחלוץ ועושה הולך ספק ממור ואם נשאת תל' ד'
 דאורייתא הוא דמסתמא קפיד ואפשר דכולהו משום גזרה נסבו לה כלומ'
 שמה יקפי' ויוני' לנו או שאם הקפיד קפידמו קפידא ומסתמ' גורו ככולן
 וכן נראה מלל' אמרו ח' ב' לחוס לפסול תורה דהא הוה לכו לאשמעינן
 ור"ח ז' פסק גמי בר' חנינה ואמר משום דרב גמלי' גמי ר' חני' וכו'
 סוגיין בשליח פ' המניח ברב רהט וז' ל' כתב והלכה כרב משום דהוה
 ליה דבר שבערוה ודבר שבערוה חוללת הוה ע' גדא' והלכה כרב ויחק בר
 שמואל בר מרשתא גט וחלינה דתמי גט מחיים וז' וכן לאחר מיתה . רב
 שמואל בן חפני גמלו ז' הכי כתב שלא תקבלנו מלוחה מיד שליח הבעל
 כרב ובעל התיבות הכי ס' וקאמר דכל רב ור' חנינה הלכה כרב ולא
 ידענא טעמיה ואיכא מחן דכתב דהכא ליכא משום ביון דבעל ומשום
 דקא' לשה לה הוה דלא קבליה ומשום חזרה הכא' לאחר מכן ומ' חמ' ד'
 נחמן חס איתא לדר' חנינא אלל הכא דאיכא משום ביון דבעל חיישינן
 ולישתא ליה טעמא דהא סתמא קאמר ומ' ד' מספקא דהא סתמא קאמר'
 ומ' ד' לא מספקא להשתא לקבל גיטא ביון דבעל הוא וכתב הרשב"ד ז' ו'
 לפי הירושלמי שמפליג בין יחא בידך בין יחא לי בידך בין נחוק בין טול
 לי גיטא ושא לי טול ולפי הירושלמי הוה דאמרינן בגמרא דין' כשהוה
 ממשע דהוה איתא דאמרה ליהו בידך וחשבי ליה בידך דאמרינן בגמרא דין' כשהוה
 ליהו לי בידך הוה עובדא ולישתא דגמרא' לאו דוקא כך כתב הרב ז' ו'
 ומיהו תסקא דירושלמי לא קיימא אלל משום דאשכחן בקדושין תקדישי
 לי במנה תנא לאבא ולאבא חייב מקודשת שיקבל לי מקודשת ומניח
 גמי כמספקא הרי זה גיטא ואמרה מנהו לפלוגי בה כמה תנאי
 הרי זה מקודשת ומה לי תניהו לפלו' מה לי יחא בידך כל זמן שלא אמרה
 לי אינה מקודשת ועוד דהא אשכחן בגמרא' טול' ויבריייתא קתני ככולהו
 שא לי יחא לי טול לי ואין לנו אלל שאן הכתומה ומיהו התקבל סתם גמי
 משמע לשון קבלה . ובהלכות רבים ועפ' ד' ח' ג' בסיון כשהוה עובדא
 דר' נחמן ליהו פקדון בידך והאי לישנא כיהא לי בידך דמי דבעל לאו
 לפקדון משריה ניהליה : דהא דתנן ואפילו הן הראשונים והן
 האחרונים או א' מן הראשונים וכו' . תמה הוה פשוט דאמרינן הן הראשונים
 הן האחרונים עדין אלל כשאינן הן מייחוס כתי דבר אע"פ שאינן חגי
 דבר משום שמכיון שמיתנו שליח נעשה ידו כידה מעתה ולשתין לו פתגמא
 וי' ח' סד' ליתוס שמה גוגעין בעידותן הן בדאיתא ככתובות משתתמו
 אין מעידין עליו ומתוס וזה לוינו כלום אלל מין לשון אפילו כבאל' לרבות'
 אלל למעט בעדים והכי קתני לרבות' ב' כתי עדים ואם דלו והלכות
 למקום הבעל אינה לריבה אלל כה' :

פ' השולח ובפקדון קי' כרב דתני כותיה . ואל' דסבירא לכו בגמ'
 דניטין נמי כיון שעשאתו האשה שליח קבל' וזה נותן לו סתם דמי לפקדון
 אלל מתנה שהוה עושה שליח מעלמו אין רבנו ליתן אלל במתן וחוד'
 ובחלך ולפיכך הן שקולין להקשות עוד מפקדון . ויש עוד לומר דכיון
 דפלוגתא היא ויחביא תנאי טובא דסברי הולך כוכי בכל מקום ואפילו
 במתנה בשליח פ"ק ולא שמעינן ליה לרב דמטוי ליה חלוק תפיס גמרא'
 דישא דאמר כוכה כולבו ומתוך דלרב לרווחא דמילתא אפילו להאי סברא
 ומיהו אגן כמסקנא דבריייתא קי' ולא מספקא לן מידו דגט אלל דקי' ז'
 דהולך לאו כוכה כבבי' דהוה כתרס דאמר התם בפ' השולח נקטי' שליח
 מתנה כשליח הגט כלומר שליח מתנה הוה שדומה לשליח הגט לענין
 הולך לאו כוכה ואפילו עשאתו האשה שליח וכדמפרש התם ומיהו דשליח
 הגט כשליח הגט דמי ולא לשליח פקדון לאסוקי מהך סוגיא וכיון דקי' ז'
 כר' נתן בהולך נתן נמי קי' כותיה דודאי ר' נתן נתן כמי פלוגי והולך
 ונתן לה קאמר והכי מתיבא בתוס' וירושלמי ואע"פ דאיתמר בפ"ק כל
 האומר תנו כוכו דמי ה"מ כשחזורי עבדים דמילתא דוכותא הוה ולא
 עבדי דאמר רבי אלל אחר גמר דעמו ופעמים שנתן דמי עמנו ויוני'
 וה"ל כחו' אלל תנו דחוב' כגון גיטא נשים אינו כאומר וכו' ואע"פ שעשאתו
 שליח וה"ל לשליח מתנה כשעשאת דפרישות דהולך ונתן שום ניבנה וכו'
 דעת רבינו ז' בדברים הללו ודעת תלמידו הר"ם ז' דתן והולך שוין
 בנייהו כשליח הגט דמי דהא דהלכתא כרב דאמר חוללת וגבי פקדון ספק
 ממונא לקולא ולא מספקין מנייה דשליח וגבי מתנה ממונא בחוקת נתן
 הוה ומפקי מניה והיינו דר' הגשיא ורב' ויסק' ודאביי לא דאיק' לי דא' כ'
 הולך בכל מקום ספק הוה ודינו שוה במתן לאוקומיה ממונא בחוקת
 מאריה וכן בניטין להעמי' אשכח חוקת אסורא ולא ה' ליה למימר שליח
 מתנה כשליח הגט ולא למימר הולך לאו כוכה ועוד דכיון דממונא כיד
 שליח אי ספק הוה אדרבא יתלוקו או שודא בתנאי דהתם ולא פליג ר' ש'
 הגשיא בהא ועוד דהולך מנה לפלוני שאני חייב לו מסיק' כלא פלוגתא
 תנאי כותיה דרב ולא מיייתי עלה אודך בריייתא לפלוגי בה כמה תנאי
 ואמרי' בה דכ"ע הולך לאו כוכה . ולישתא דבריייתא הכי הוה כהא קתני
 שאני חייב לו והכא הולך מנה לפלוני סתם ועוד ר' יהודה הגשיא היינו
 ר' והתם קאמר הולך לאו כוכה והכא גט קאמר הולך כוכה . ועוד
 מינינו בתוס' מפורש כהך דתניא כותיה האומר תן לו מנה שאני חייב לו
 תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידו הולך מנה לפלו' שאני חייב לו וכו' ר' נה'
 לחזור לא יחזור וחיי' באחריות עד שיקבל את שלו הולך מנה לפלו' תן מנה
 זו לפלו' אם רנה לחזור ותלמו שמת יחזור לנתן אם מת יחזור לירוש'
 התקבל סטר מתנה זו לפלו' וזה במנה וזה כבטר מתנה זו ואם רנה לחזו'
 לא יחזור ע"כ מפורש בתו' . וכן בירושלמי תני ליה הכי דקאמרינן התם
 ח"י אילא המעשר בחוב כלומר שאם אמר הולך מעשר לפלו' כן לוי וזה
 לו ושמעינן מיהו בהדיא דתתיריכא לחוד ופקדון דינא לחו' הילכך נקטי'
 דרב כפקדון ודאביי ורב' ווסף במתנה ואינה גופייהו כרב ס' כ' דון
 כדאמרינן שליח מתנה כשליח הגט וכדפרישת' : ודורה עובדא דאלכרה
 רב יצחק בר שמואל בר מרשתא גט וחלינה . תמיהני על הסכמת רבי האי
 גמון ז' וריא' ז' ז' שפסקו בר' חנינא מפני זה התעשה והא דרב נחמן
 כהשגחה דרביה חס איתא קאמר ולא איפסטה ליה דאיתא לא איפסטה ליה
 דלא בעי' חזרה שליחות אלל בעל ועמון דאלכרה גיטא וחלינה נמי לא
 איפסטה ליה דאיתא ליה לדר' חנינא וכו' א"כ תיפוק לי משום דרב
 דייגמא מעשה דרב יצחק הכי הוה דשוויא אשכ' לשליח לקבלה משיקרא' וכו'
 בעל כתר הכי שליח להולכה ואל' הכה ניהליה לשליח קבלה שלה דאי
 למ' ת' משום חזר ליכא וחי' למ' ד' משו' קפידא דבעל ליכא כדאמרי' בשליח
 פ' כל הגט ור' נחמן כי שלחה לקמיה דר' אחי הכי שלחה התם גמי בעינן
 סתמור שליחות אלל הבעל אר' ז' . ואם איתא לדר' חנינא נפקא מיניה
 לדדיה ואל' ליתא נפקא מינה כדאמרינן ושמה מפני שאמרו כלן בגמרא
 מאי בנייהו ולא אמרו ח' כ' דבעל לא קפיד דסברי רבנן דלת' ד' משו' ביון
 אע"פ דלא קפיד נמי פסול גזירה זו מפני זו והכיה דאמרינן בשליח פ' כל
 הגט בעל לא קפיד דחיהו היא או לא קיימינן כמסקנא . ועדיין חגי
 חוכך בזה להחמיר חסא דמילתא דטעמא היא דכיון דהוה לא קפיד אגן
 לא קפידין ולא גורו משום זו כסס שלא גורו היכא דשווייה שליח מעיקרא
 הוה כדפרש' ז' ועוד דאשכחן ליה שליח קבלה מיד בעל גופיה משום דלא קפיד
 כרשב"ג דאמר טול לי שא לי יחא לי בידך חד בר נש שלח גיטא לאיתתיה
 אמרה ליה יחא לי בידך הוה עובדא קמיה דר' אחי אמר אס רנה להחזיר
 לא יחזיר כראה שלא גרסינן לא יחזור אלל יחזיר גרסינן מה ופלגי שנייה
 היא יחא לי בידך ח' ד' חזקה אלל דע רישא וסיפא אשכ' אחרת עשתה
 שליח לקבל גיטא משליח בעלה אמת עובדא קמי דר' אחי אמר אס רנה
 להחזיר לא יחזיר מחלפא שפתיים דרב נתן אמר ד' הוה בשם רב אין
 אשכ' עושה שליח לקבל גיטא משליח בעלה והכא הוה אמר הכין חגי
 ואמר אחר הדלת היה עומד ושמע את קולה כלומר ולא קפיד והא דלא
 אמרינן איכא גמי הא בנייהו וכך דרך התלמו' בכל מקום כאותה שאמרו

דף פ"ע א בער

אומר לפקדון ושליח אומר לגירושין . פי'
 רש"י ז' ש' סהטנן נתן כיד שליח והוה אומר
 שהיה שליח לקבלה ובתרגום בקבלתו ואין זה מחזור לי אלל בשבחה ודאי
 שליח לקבל כמו שיתבאר . רב הונא אמר בעל נחמן לא יחא
 לגירושין והביה ניהליה לדודה הוה יחבי לה . אר' אלל מעשה הכי
 שליח מביא גט ממדי' הים הא חי אחי בעל ואמר לפקדון מסרת' ניהליה
 נחמן ואין דאמרינן לעיל בפ"ק דאי אחי בעל ומעדר לא משגיחין ביה
 וכן נמי באר' ישראל חי אמר מהני כדאמרינן הואיל ויכל דבר להשיר
 יכל וזה אינה קושיא שאין טענה זו של רב הונא אלל כשנטייה בעיר א'
 וכן פירש' ז' ודאמרינן בפ"ק דאי מערסא לערסא משכונה לשכונה
 כירך לומר בפני כתב ובפני נחתם לטעמיה דרבא דאין מגויין לקיימו
 אחי שפיר וחי כרב חסדא ס' ח' ח' משכונה לשכונה כשאמר הבעל כתבו
 ותנו והלך לו לשיר אחרת וי' דכ"ע כיון דתקון ככ"מ שאין עדים מגויין
 כ"ל כן ומיהו לא מהני בעיר א' לגמרי שאינו נחמן לומר בגירושין נתקו'
 שהבעל מערער או ליכא עדים וזית דפני מימר דשליח להולכה נחמן
 שלא רנה לחסור לה שתתגרס מיד אלל שליח קבלה אינו נחמן שכיון שידו
 בידה לדר' מסר ליה ולא דאיק' . ויש לפרש שלא אמר רב הונא אינו נחמן
 אלל כל זמן שהגט ביד שליח אלל משהגיע גט לידה שוב אין הבעל נחמן
 אע"פ שאינה טוענת בריא' ומודה בה רב הונא דהא הימניה וצדד איתא
 הימנותא אלל כל זמן שלא מסרו לה אע"פ שהאמינו מתחלה עכשיו כיון
 שלא עשה שליח שליחותו לרב הונא אינו נחמן ואם וכו' ת' ש' רב הונא
 איתא לגירושין והביה ניהליה בעל לשליח לדדיה הוי יחבי ליה השליח
 ולא היה מעבדו בידו וכיון שלא מסרו לה ש"מ לפקדון והביה ניהליה
 ולגטור' מכיון ח' ח' עכשיו נתן עיניו בה וזה יותר מחזור לחי פירש' ז' ו'
 משום דבעל משום ביטופא לא יחבי לה לדודה כדאמרינן בפ' גיטין :

באין חסר

אומר לפקדון ושליח אומר לגירושין . פי'
 רש"י ז' ש' סהטנן נתן כיד שליח והוה אומר
 שהיה שליח לקבלה ובתרגום בקבלתו ואין זה מחזור לי אלל בשבחה ודאי
 שליח לקבל כמו שיתבאר . רב הונא אמר בעל נחמן לא יחא
 לגירושין והביה ניהליה לדודה הוה יחבי לה . אר' אלל מעשה הכי
 שליח מביא גט ממדי' הים הא חי אחי בעל ואמר לפקדון מסרת' ניהליה
 נחמן ואין דאמרינן לעיל בפ"ק דאי אחי בעל ומעדר לא משגיחין ביה
 וכן נמי באר' ישראל חי אמר מהני כדאמרינן הואיל ויכל דבר להשיר
 יכל וזה אינה קושיא שאין טענה זו של רב הונא אלל כשנטייה בעיר א'
 וכן פירש' ז' ודאמרינן בפ"ק דאי מערסא לערסא משכונה לשכונה
 כירך לומר בפני כתב ובפני נחתם לטעמיה דרבא דאין מגויין לקיימו
 אחי שפיר וחי כרב חסדא ס' ח' ח' משכונה לשכונה כשאמר הבעל כתבו
 ותנו והלך לו לשיר אחרת וי' דכ"ע כיון דתקון ככ"מ שאין עדים מגויין
 כ"ל כן ומיהו לא מהני בעיר א' לגמרי שאינו נחמן לומר בגירושין נתקו'
 שהבעל מערער או ליכא עדים וזית דפני מימר דשליח להולכה נחמן
 שלא רנה לחסור לה שתתגרס מיד אלל שליח קבלה אינו נחמן שכיון שידו
 בידה לדר' מסר ליה ולא דאיק' . ויש לפרש שלא אמר רב הונא אינו נחמן
 אלל כל זמן שהגט ביד שליח אלל משהגיע גט לידה שוב אין הבעל נחמן
 אע"פ שאינה טוענת בריא' ומודה בה רב הונא דהא הימניה וצדד איתא
 הימנותא אלל כל זמן שלא מסרו לה אע"פ שהאמינו מתחלה עכשיו כיון
 שלא עשה שליח שליחותו לרב הונא אינו נחמן ואם וכו' ת' ש' רב הונא
 איתא לגירושין והביה ניהליה בעל לשליח לדדיה הוי יחבי ליה השליח
 ולא היה מעבדו בידו וכיון שלא מסרו לה ש"מ לפקדון והביה ניהליה
 ולגטור' מכיון ח' ח' עכשיו נתן עיניו בה וזה יותר מחזור לחי פירש' ז' ו'
 משום דבעל משום ביטופא לא יחבי לה לדודה כדאמרינן בפ' גיטין :

באין חסר

חרושי גיטין להרמב"ן ז"ל פרק מי שאתו

מפני שכל קרוב להיות בטל ויחיה לה' כתב סופר ועד כפר ספרי
מ"מ אפילו לחם חמיון ולא תעשה וכן כתב הרב ה"ח ז"ל . וכן
מכלתי דעת בעל התוספות ז"ל שמכריע ז"ל באומר אחר דכשר ולא
תעשה דאפילו בלחם חמיון כסול לחם סופר ועד ז"ל דנה שכתב
גוריון לרב חסדא פתרוייהו לבי הפי' שמכנה למעלה וזה דעת שראוי
לסמוך עליו כחומר השומע :

דאזי לחלוק הייתי מכשיר בו דשמו' עדיפה ור"ה נמי ס"ל בנתיב בחרח
ופלוג עליה באומר אחרו כדאמר רב הונא מ"ר כשר ולא תעשה ולא פסקו
במקו' חלה למיני' ור' שמעון וכל סממ' דליהו כסיק דלית לה סתמינן
עליה חק' מ"מ וזי' אומר שיהא סתיקא ונקטינן בה לחומרא ולא מת
חוללת ולא תתיבנות . שלא כדברי רבי' שומר הרי זה בטל . ור"ה ס"ס
הספרי' גלגליו כתב כן הרי פוח' גט כסול ומתייטין כדבר זה הרבה

סליק פרק האומר

פרק מי שאתו

דקא מחית אין כ"ל כתבו ותנו וסכי מוכח בדוכתא כפ"ק דמכילתא חלה
מתקמי לן הדין מחי' כפ"מ דלא מסוכן וזה דלמרינן הכא כבולך על
מטענתו דכתיבן חומדנא חספת דוקא חספת דאמר מחולי זה ק"ל
דנתיק מחולי' אפילו תנחתו תתנה ולא כפי' חומדנא כיון שלא עמד והלך
בלא מטענת' דא"ל הדין חלה מחי' לרב הונא נטה לי למיני' אם מחי'
מחולי זה אפילו כל ס"ה שומר תנו גט למיני' כך הוא דבין חלה ס"ה
דוקא חספת דפדיס מחולי זה חלה אם מחי' סתם לא כפי' חומדנא וכן
נראה דברי ר' ה"ח ז"ל חבלר"ה ז"ל סוכר דכל ס"ה כפי' חומדנא בין
לנתיק מתנה בין לפתן הגט כשומר אם מחי' ואפילו לא אחר מחולי זה
ולדברי קס' דהא מחי' קתני רישא תלת זה גיטך אם מחי' וזה גיטך
מחולי זה וזה גיטך לאחר מיתא קתני דלא אחר כגון וזה דמפרס תרתי
מנייהו כמיהוס בדקתני מהיום אם מחי' הרי זה גט ומיהוס ולאחר מיתא
גט ואינו גט וכדר מפרס דחולי זה כמיהוס דלומדין אומר דלמלא ליבא
לחומר חומר חלה מחולי זה לרב הונא בין בגט בין כמתנה ולרבה ורבה
מתנה ודברי רבינו ז"ל כאלן מחי' . עוד חולקים אחרים במפרס
ויולא כשיירא לענין מתנה שלא תקנו חלה כפ"מ שלא תטרף דמינו עליו
וכן כבולך למות כגון ויולא כקולר דהא מחי' חספת גתרי' לה ויולא
ויחנק כגולה בעלמא חבל כדריא שפין ויחייב סמוכה אין לו . ואפ"ם
סיס לזה פנים כדי הוא רביע לסמוך עליו בזה דמפרס במסוכן הוא ויולא
כשיירא כיוולא כקולר סתם קרובי' למיתא ושלם לחזור כהן ומיהוס לבית
לפ"ל : קרובי' לחלוקי' מתרב כהנא חתרי' . וכו' מיהוס ביום
דבין דמחפט מתוך הכתב דהרס ויביני מהיום דדעתא ייבשתא היא חבל
ברוח ששלם כתבו חמדינת הים כתבו ותנו גט למיני' בותיקא ונתנו ולא
כפי' שמיטת מפוי מתם ומ"מ קולו לאו דוקא דהא איכא הרבנות הרחם
דנתתימן וירושלמי אחרו היא מיישתת קולו היא הרבנות הרחם .
ע"כ :

רפעי"ב דא דאקשינן ומי ח"ר יוחנן הכי והאמר ר' יהודה
וכו' לאו למימרא דתיסק דרשחא כלל דרשחא כו'
למרינן דא"כ מתנינן גופיה תיקוי דקתני אין דבריו
לחורגים כלום . והכא בותיקין ונתנין על פיו חלה הכי מקשי' שחטה בו
פנים או רוב פנים ודאי כיושבת ויתרתא חית ביה דלא אפשר לחכתב
גיטא ומתים ומעיהיב ליה מקמיה דחליש ליה עתמא טפי טובא דלא
אישתייר ביה דעת כלל ואפ"ה תכיון דאחר משיקרא חבו בותיקין ונתנין
כל זמן פנים בו נסחיה ומ"ס כקורדייקוס . ומיני' התם דעתא ליתא היא
ועד שעת יבולת נסחיה לא מסתגים דעתיה חלה תיסק כחייסיתא הכא
דקא שטחא רוח וכענין זה מפורס בירושלמי חלה סמחלפת הסטה
דר"ל דאמר התם לכשישטחיה ואמר ר' יהודה חתני' פניגא על ר"ל וליה
ליה קיום סתרי שיהיה ללבו או מגיד ודמו ואמר כתבו גט ותנו למיני'
כותיקין ונתנין בחזקה שהנשמה תגיה בו ואפשר שלא נטרפה דעתו שעה
אחת דהא פניגא על ר"ל וליה ליה קיום ובגמ' דין' אשכחיה ביה קיום
כדפרישתי . ומיהו ה' מטעם דשכיב מרע שומר כתבו ותנו גט למיני'
וחליש ילמא טובא ונשתתק ככותיקין ונתנין ואין חוששין סמל נטרפה
דעתו עליו ואשכחן נמי כהיה ח' דכתבו ככותיקין ונתנין כל זמן פנים בו
נסחיה ויבולא דאמרין ספין בותיקין חלה כדריקא חוששין סמל נטרפה
דעתו לגמרי כשונה כדאמרין ול' חוס דילמא שיהיה דלאו נקטי' דלמלא
כל נשתתק כשונה מחי' ויקיין ליה חלה דהכ"ל התם כנשתתק מתוך בריו
חלה מתוך חולי' כחייסיתא הוא ומקטי' לחומרא טפי עדיף וכוליה כפי'
בדיקה ובי תניא כחוספות כל זמן פנים בו נסחיה כדריקא ג"כ קאמר
וכשתתק מתוך חולי' נמי כפי' בדיקה חלה סדיו פטם ח' וסכי' איתא
בירושלמי חלה שחט בו פנים שחטי' דקים להו לרבנן דדעתא יבולת עד
שעת נטילת נשמה כיון דלא הוכה מכות אחרות והוא קרוב למות מיד
ודעתו עליו :

רפעי"א כ"א שנה רישא ומ"ס סיכה . פירס ז"ל
דמי' חובשא דלא שביחא רסיק
דעתיה רישא נמי ליהוי גיטא דהא תיסק חולי' זה מת מחולי זה לא חספת
חלה מתוך חולי' זה . שלחו מתם אבולו חרי' אין לכו ע"י מטעם שחלו' ביה
שומר חס' לא אעמוד מחולי' זה ואבולו חרי' ואסיבו' אין לנו סיהיה גט
דחובשא דלא שביחא הוא דלא תיסק דעתיה וסיפא משכחתא היא ודף
ע"פ שאתרו לא אונס כניטין אכלו חרי' שחטי' דלא שביחא כלל חדע דלא
עדיפי גיטין מתי' שמתנה כפי' כל חובשא דחתיני' . ואפ"ם חובשא דלא
שביחא שחטי' וחספת נותן שלא אחרו אין חונס' חלה חסוס כניטע' ומחסוס
פריגות וחובשא דלא שביחא לא נדרו בה רבנן דאפי' נעושות לא מענגן עניה
ועוד דככל מילתא דלא שביחא לא נדרו ביה רבנן ומחני' למה השוייטה
ר"ה ז"ל : וראה דלמרינן חסוס דקסי' רישא חסיפא לא חותבינן
תיובתא מניה . ק"ל בין דרישחא חספת דחובשא דלא שביחא לא חסיק
חינס דעתיה היכי חותבינן תיובתא חסיפא לדרבא לסייעיה מרישא .
וי"ל דסיפא דמיא לנבדול דין טפי דבין דלמיר' אם לא יעמוד מחולי' זה
קביל עליה כל חובשא דמתיני' ביה חבל רישא ס"ל למנא דמחני' אם
מתי מחולי' זה מחמת חולי' הוא . הילכך אע"ג דקסי' חותבינן תיובתא
מסיפא דהא שמיטין מניה מתן דקביל עליה חונשא אפילו חונשא דלא
שביחא מקבל עליה ורישא חסוס שמיטת חותבי' חובשא כפי' לה חלה ז"ל בין
דלא מתרבה לן ספיר חית' משכחתא היא . ואפשר לומר שלא חוקשא
לבעלי הנמרא רישא דרדתי' משמעות מחולי' זה מחמת החולי' הוא וחס' חס'
חרי' ואכלו לא נקטי' חס' סדרי' לא מת מחולי' חולי' חלה ס"ל קסי' חס'
דמשמעות' אם לא אעמוד מחולי' זה ה"כ אם לא אעמוד מחולי' זה דכ"ל
ודיקא כפי' מחני' דקתני חומדין חוי' אם מחמת החולי' חסוק מת' אלא
מחולי' זה מחמת החולי' וה' חספת דלי מתוך חולי' זה כדפריש' ז"ל ה"כ
רואין אם מתוך חולי' החסוק מת' כלומר שלא כסוק חולי' הרשון חס' חס'
שלא מת מחמתו ועוד דאוקימנא דעומד על מטענתו לאו עמידה היה
וא"כ חומדין חותו' אם מת מחמת חותו' חולי' רשוק' דלמלא ח' מחמת חולי'
הוא

רפעי"ב אמר אכיי' חק' חק' נמי תניא גיטת לא ויולא
וכו' מתי' עולמית לאו ח"ג דיכול לדרב
מתוך הכתב . קשה לי ואל אכיי' גופיה אחר ביבמות פ' החרס' (ד"ק ז"ל)
הכא דר' ינחק דאמר ד"ס שוטא מתגרשת דיקא נמי דקתני גבי דירה לא
ויולא וגבי דידיה לא ויולא עולמית ס"ת הא דאורייתא הא דרבנן ושמה
קבלה מניה דרב פפא ומיהו דר' יוחנן לא מירחי' :
רפעי"ג ור"א ר' יוסי ס"ל בר' דקתני כזה גט . ח"ק
דילמא כזה לאשוקי' מרישא דקתני חס' חס'
באתי חלף ועד י"כ חדש כתבו ותנו דמודה דבי יוסי' דלא תיחא טעמא
מחסוס דקסבר כתב גט על תנאי כשר ופליג כסיפא וס"ה כרישא קמ"ל
דחייסיתא כגליה פירקין וי"ל אה"ג דרב הונא סבר טעמא דר' יוסי' חסוס
דכותב גט על תנאי כשר וס"ה דפליג כרישא ומאי כזה למעוטי דר' ואלו
מילתא היא חלה למעוטי רישא לא נריבא ליה מדקחפליג כסיפא ולא
ברישא דאי ס"ד פתרוייהו פליג ליפלוג כרישא וכ"ס כסיפא מדקא שתיק
לרישא ס"ת מודה בה ר' יוסי' ומאי כזה למעוטי דר' : רוא דאמר
רב הונא גיטא כמתנתו וכו' . ק"ל למה לי למימר חק' מתנתו חס' חס' דלא
קט מניה מכדי כמתנה מתת מ' מיתה או מחלק כל ככסיו עסקינן דהאמר
חס' עמד חור' והואו פשיטא דלא כריך קיני' כדמפור' בדוכתא וי"ל דה"ק
גיטא דס"ת כמתנתו ומתנתו כגיטא כל מקום שמתנתו חורית גיטא חור'
והיינו מתנה מחמת מיתה ומחלק כל ככסיו וכל מקום שגיטא אין לריך
לפ' חק' מתנתו חיה כריבא קיני' קמ"ל דהיינו דמתן ויולא בקולר והמפרס
ויולא כשיירא והמסוכן דהיינו אומר מסוכן חגי' הני כוליה חס' חס' דלא
אחר' כלום כמתנה מחמת מיתה ויכא ומוסוכן לגבי גט חדות ביה חבל
לענין מתנה שפישח היינו מתנה מחמת מיתה וככ"ל לפי גמרינו' שלא
פי' מתי' מסוכן והג' חונס' סוכו' בזה על הירושלמי דמסוכן כל מי שקסין
עליו החולי' ואלו כפ"מ אחר עד דאמר ווי דמיתה ליה ההוא נבדול כדאיתא
בדוכתא והכי פי' ר"ה ז"ל בפירקין דהקבל ויחיה אפילו כפ"מ דלא קבלה
עליו החולי' מניה הוא מחמת מיתה . כגון שמתק כל ככסיו או שמת' ווי